

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 30ής Ιανουαρίου 2020 *

«Προδικαστική παραπομπή – Ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και ελευθερία των πληρωμών – Περιορισμοί – Φορολόγηση των μερισμάτων που διανέμονται στους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) – Επιστροφή του παρακρατηθέντος φόρου μερισμάτων – Προϋποθέσεις – Αντικειμενικά κριτήρια διαφοροποίησης – Κριτήρια εκ φύσεως ή εν τοις πράγμασι ευνοϊκά για τους φορολογουμένους που είναι εγκατεστημένοι στην ημεδαπή»

Στην υπόθεση C-156/17,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) με απόφαση της 3ης Μαρτίου 2017, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Μαρτίου 2017, στο πλαίσιο της δίκης

Köln-Aktiefonds Deka

κατά

Staatssecretaris van Financiën,

παρισταμένων των:

Nederlandse Orde van Belastingadviseurs,

Loyens en Loeff NV,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. G. Xuereb (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz και C. Vajda, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Μαΐου 2019,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο Köln-Aktiefonds Deka, εκπροσωπούμενος από τον R. van der Jagt, υπό την ιδιότητα του partner,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- η Nederlandse Orde van Belastingadviseurs, εκπροσωπούμενη από τους F.R. Herreveld και J. J. A. M. Mölls,
- η Loyens en Loeff NV, εκπροσωπούμενη από τους A.C. Breuer, advocaat, και S. Daniëls, φορολογικό σύμβουλο,
- η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. K. Bulterman και τον J. Langer,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη αρχικώς μεν από τους T. Henze, J. Möller και R. Kanitz, εν συνεχεία δε από τους J. Möller και R. Kanitz,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον W. Roels και την N. Gossement,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Σεπτεμβρίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 63 ΣΛΕΕ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του Köln-Aktiefonds Deka (στο εξής: KA Deka) και του Staatssecretaris van Financiën (Υφυπουργού Οικονομικών, Κάτω Χώρες) σχετικά με την επιστροφή του φόρου μερισμάτων που παρακρατήθηκε εις βάρος του KA Deka επί μερισμάτων που διανεμήθηκαν σε αυτόν για μετοχές ολλανδικών εταιριών που κατείχε όσον αφορά τις χρήσεις 2002/2003 έως 2007/2008.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Η οδηγία 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ 1985, L 375, σ. 3), είχε ως αντικείμενο, σύμφωνα με την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της, τη θέσπιση, όσον αφορά τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) που εδρεύουν στα κράτη μέλη, στοιχειωδών κοινών κανόνων για την άδεια λειτουργίας τους, τον έλεγχό τους, τη δομή τους, τη δραστηριότητά τους και τις πληροφορίες που οφείλουν να δημοσιεύουν. Η οδηγία 85/611 τροποποιήθηκε επανειλημμένα πριν καταργηθεί, από 1ης Ιουλίου 2011, από την οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ 2009, L 302, σ. 32), η οποία προέβη σε αναδιατύπωσή της.

Το ολλανδικό δίκαιο

- 4 Το ολλανδικό καθεστώς σχετικά με τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων φορολογικού χαρακτήρα (στο εξής: ΟΣΕΦΧ) αποσκοπεί στο να παράσχει στα φυσικά πρόσωπα και, ειδικότερα, στους μικροεπενδυτές τη δυνατότητα να πραγματοποιούν συλλογικές επενδύσεις σε ορισμένα

περιουσιακά στοιχεία. Σκοπός του καθεστώτος αυτού είναι η σύγκλιση μεταξύ της φορολογικής μεταχείρισης που ισχύει για τους ιδιώτες που επενδύουν μέσω ΟΣΕΦΧ και εκείνης που επιφυλάσσεται στους ιδιώτες που επενδύουν μεμονωμένα.

- 5 Προς τούτο, οι ΟΣΕΦΧ υπόκεινται σε φόρο εταιριών με μηδενικό συντελεστή. Δικαιούνται επίσης επιστροφή του φόρου μερισμάτων που έχει παρακρατηθεί επί των ληφθέντων μερισμάτων που προέρχονται από τις Κάτω Χώρες. Επίσης, το άρθρο 10, παράγραφος 2, του Wet op de dividendbelasting 1965 (νόμου του 1965 περί φορολογίας μερισμάτων), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, διευκρινίζει τα εξής:

«Η εταιρία που χαρακτηρίζεται ως οργανισμός επενδύσεων για σκοπούς που αφορούν την είσπραξη του φόρου εταιριών μπορεί να ζητήσει από τον επιθεωρητή της φορολογικής αρχής να εκδώσει απόφαση, υποκείμενη σε διοικητική ένσταση, με την οποία της χορηγείται επιστροφή του φόρου μερισμάτων που παρακρατήθηκε εις βάρος της κατά τη διάρκεια ενός ημερολογιακού έτους [...]»
- 6 Οι ΟΣΕΦΧ δικαιούνται επίσης να αντισταθμίσουν τον φόρο που επιβάλλεται στην πηγή επί των εσόδων από επενδύσεις στην αλλοδαπή.
- 7 Όταν διανέμουν μερίσματα, οι ΟΣΕΦΧ υποχρεούνται να παρακρατούν τον ολλανδικό φόρο επ' αυτών, εις βάρος του δικαιούχου των μερισμάτων.
- 8 Το καθεστώς των ΟΣΕΦΧ ρυθμίζεται κυρίως από το άρθρο 28 του Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (νόμου του 1969 περί φορολογίας εταιριών), το οποίο καθορίζει τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί ένας οργανισμός επενδύσεων προκειμένου να μπορεί να χαρακτηριστεί ως ΟΣΕΦΧ.
- 9 Μεταξύ των προϋποθέσεων αυτών περιλαμβάνεται η υποχρέωση του οργανισμού επενδύσεων να διανέμει εντός ορισμένης προθεσμίας στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του τα κέρδη που εισέπραξε. Ως εκ τούτου, το άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχείο β, του νόμου του 1969 περί φορολογίας εταιριών προβλέπει ότι το τμήμα των κερδών που καθορίζεται με απόφαση γενικής ισχύος καταβάλλεται στους μετόχους και στους κατόχους πιστοποιητικών συμμετοχής εντός οκτώ μηνών από τη λήξη της χρήσης και ότι το καταβλητέο κέρδος κατανέμεται κατά τον ίδιο τρόπο όσον αφορά τις μετοχές και τα πιστοποιητικά συμμετοχής.
- 10 Συναφώς, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι, σύμφωνα με την Besluit beleggingsinstellingen (απόφαση περί των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων) (Stb. 1970, αριθ. 190), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 2007 (Stbl. 2007, αριθ. 573) (στο εξής: απόφαση περί των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων), τα ποσά που δεν εκπίπτουν λαμβάνονται υπόψη για να καθοριστεί το διανεμητέο κέρδος του οργανισμού επενδύσεων. Επιπλέον, ένας ΟΣΕΦΧ μπορεί να δημιουργήσει αποθεματικό επανεπενδύσεων και ταμειακό απόθεμα για τη στρογγυλοποίηση των διανεμόμενων ποσών.
- 11 Ο χαρακτήρας της μετοχικής σύνθεσης του οργανισμού επενδύσεων περιλαμβάνεται επίσης μεταξύ των προϋποθέσεων στις οποίες υπόκειται ο χαρακτηρισμός των ΟΣΕΦΧ, το δε καθεστώς των ΟΣΕΦΧ πρέπει να χρησιμοποιείται αποκλειστικά από τους επενδυτές για τους οποίους προορίζεται.
- 12 Οι προϋποθέσεις περί μετοχικής σύνθεσης διέπονταν, κατά τα έτη 2002 έως 2006, από το άρθρο 28, παράγραφος 2, στοιχεία c έως g, του νόμου του 1969 περί φορολογίας εταιριών. Οι διατάξεις αυτές διέκριναν μεταξύ των οργανισμών επενδύσεων των οποίων οι μετοχές ή συμμετοχές διατίθενται σε ευρύ κοινό και των λοιπών οργανισμών, οι οποίοι υπόκεινται σε αυστηρότερες προϋποθέσεις. Η διάκριση μεταξύ των οργανισμών αυτών στηριζόταν στο κατά πόσον οι μετοχές ή τα πιστοποιητικά συμμετοχής τους ήταν επισήμως εισηγμένα στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ.

- 13 Οργανισμός του οποίων οι μετοχές ή οι συμμετοχές ήταν επισήμως εισηγμένες στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ δεν μπορούσε, κατ' ουσίαν, να χαρακτηριστεί ως ΟΣΕΦΧ αν το 45 % ή πλέον των μετοχών ή των συμμετοχών του το κατείχε οντότητα υποκείμενη σε φόρο επί των κερδών, με την εξαίρεση ΟΣΕΦΧ του οποίου οι μετοχές ή οι συμμετοχές ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ, ή τις οποίες κατείχε οντότητα της οποίας το κέρδος υπόκειται σε φόρο τον οποίο επωμίζονταν οι μέτοχοι ή οι μεριδιούχοι. Επιπλέον, οργανισμός επενδύσεων του οποίου τουλάχιστον το 25 % των μετοχών ή των συμμετοχών ανήκε σε ένα μόνο φυσικό πρόσωπο δεν μπορούσε να αξιώσει την υπαγωγή του στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ.
- 14 Οργανισμός επενδύσεων του οποίου οι μετοχές ή οι συμμετοχές δεν ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ υπέκειτο σε αυστηρότερες προϋποθέσεις και έπρεπε, για να μπορέσει να υπαχθεί στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ, το 75 % τουλάχιστον των μετοχών ή των συμμετοχών του να το κατέχουν φυσικά πρόσωπα, οντότητες μη υποκείμενες σε φόρο επί των κερδών, όπως συνταξιοδοτικά ταμεία και κοινωφελείς οργανισμοί, ή άλλοι ΟΣΕΦΧ. Ένας οργανισμός επενδύσεων δεν μπορούσε να υπαχθεί στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ αν ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα κατείχαν το 5 % τουλάχιστον των μετοχών ή των συμμετοχών στον οργανισμό αυτόν. Αν ένας οργανισμός επενδύσεων διέθετε άδεια δυνάμει του Wet houdende bepalingen inzake het toezicht op beleggingsinstellingen (νόμου περί θεσπίσεως διατάξεων για την εποπτεία των οργανισμών επενδύσεων), της 27ης Ιουνίου 1990 (Stb. 1990, αριθ. 380), η τελευταία αυτή απαγόρευση υποχωρούσε έναντι κανόνα κατά τον οποίο κανένα φυσικό πρόσωπο δεν μπορούσε να κατέχει 25 % ή πλέον των μετοχών ενός οργανισμού.
- 15 Κατόπιν νομοθετικών τροποποιήσεων, από 1ης Ιανουαρίου 2007, προκειμένου να μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ, οι μετοχές ή οι συμμετοχές ενός οργανισμού επενδύσεων πρέπει να είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε αγορά χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως αυτή που διαλαμβάνεται στο άρθρο 1:1 του Wet houdende regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop (νόμου περί θεσπίσεως διατάξεων για τις χρηματοπιστωτικές αγορές και την εποπτεία τους), της 28ης Σεπτεμβρίου 2006 (Stb. 2006, αριθ. 475), ή ο οργανισμός ή ο διαχειριστής του πρέπει να έχει λάβει άδεια λειτουργίας δυνάμει του άρθρου 2:65 του εν λόγω νόμου ή να έχει απαλλαγεί από την υποχρέωση αυτή δυνάμει του άρθρου 2:66, παράγραφος 3, του ίδιου νόμου.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 16 Ο ΚΑ Deka είναι οργανισμός επενδύσεων γερμανικού δικαίου (Publikums-Sondervermögen), εγκατεστημένος στη Γερμανία. Είναι ΟΣΕΚΑ, κατά την έννοια των οδηγιών 85/611 και 2009/65, ανοικτού τύπου, εισηγμένος στο χρηματιστήριο, χωρίς νομική προσωπικότητα, προσωπικώς απαλλαγμένος από τον φόρο επί των κερδών στη Γερμανία. Πραγματοποιεί επενδύσεις για λογαριασμό ιδιωτών. Οι μετοχές του είναι εισηγμένες στο γερμανικό χρηματιστήριο, πλην όμως η διαπραγμάτευσή τους πραγματοποιείται με το λεγόμενο «global stream system».
- 17 Κατά τις χρήσεις 2002/2003 έως 2007/2008, ο ΚΑ Deka εισέπραξε μερίσματα που διανεμήθηκαν από εταιρίες εγκατεστημένες στις Κάτω Χώρες, των οποίων μετοχές κατείχε. Τα μερίσματα αυτά υπέκειντο, σύμφωνα με τη Σύμβαση προς αποφυγή της διπλής φορολογήσεως στον τομέα του φόρου εισοδήματος και του φόρου περιουσίας, καθώς και διαφόρων άλλων φόρων, και προς ρύθμιση άλλων ζητημάτων φορολογικής φύσης, που συνήφθη στις 16 Ιουνίου 1959 μεταξύ του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (Trb. 1959, 85), όπως τροποποιήθηκε με το τρίτο πρόσθετο πρωτόκολλο της 4ης Ιουνίου 2004 (Trb. 2004, 185) (στο εξής: φορολογική Σύμβαση μεταξύ του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας), σε φόρο παρακρατούμενο στην πηγή ύψους 15 %. Ο ΚΑ Deka, σε αντίθεση προς οργανισμό επενδύσεων εγκατεστημένο στις Κάτω Χώρες που πληρούσε τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ΟΣΕΦΧ, δεν μπορούσε να τύχει της επιστροφής του εν λόγω φόρου βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 2, του νόμου του 1965 περί φορολογίας μερισμάτων.

- 18 Ο KA Deka δεν υπόκειται στις Κάτω Χώρες στην υποχρέωση να προβαίνει σε αναγκαστική παρακράτηση του φόρου επί των μερισμάτων που ο ίδιος διανέμει.
- 19 Το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι, κατά τους κανόνες του γερμανικού φορολογικού δικαίου, οι ιδιώτες που έχουν επενδύσει σε οργανισμό συλλογικών επενδύσεων θεωρείται ότι λαμβάνουν ένα ελάχιστο πλασματικό ποσό μερισμάτων. Ως εκ τούτου, τα ποσά που φορολογούνται, πέραν του πράγματι διανεμόμενου ποσού, ονομάζονται «έσοδα που εξομοιώνονται με διανομή» (ausschüttungsgleiche Erträge). Κατά τα επίμαχα στην κύρια δίκη έτη, οι Γερμανοί ιδιώτες που είχαν επενδύσει σε τέτοιους οργανισμούς απαλλάσσονταν από τον φόρο ως προς το ήμισυ της φορολογικής βάσης τους, η οποία αντιστοιχούσε στα πράγματι διανεμηθέντα κέρδη προσαυξημένα κατά τα ενδεχόμενα «έσοδα που εξομοιώνονται με διανομή».
- 20 Μέχρι το 2004, η γερμανική νομοθεσία επέτρεπε στους εν λόγω ιδιώτες να αντισταθμίσουν εξ ολοκλήρου το ποσό του ολλανδικού φόρου επί των μερισμάτων το οποίο επιβαλλόταν στον οργανισμό συλλογικών επενδύσεων με τον γερμανικό φόρο που επιβαλλόταν στο ήμισυ της φορολογικής βάσης τους. Κατόπιν τροποποίησης της γερμανικής νομοθεσίας, η αντιστάθμιση αυτή περιορίστηκε, κατά τα έτη 2004 έως 2008, στο ήμισυ του ολλανδικού φόρου που είχε παρακρατηθεί στην πηγή και δεν μπορούσε πλέον να πραγματοποιηθεί αν ο οργανισμός συλλογικών επενδύσεων είχε επιλέξει να εκπέσει από το κέρδος ο αλλοδαπός φόρος που παρακρατήθηκε στην πηγή.
- 21 Ο KA Deka ζήτησε από τις ολλανδικές φορολογικές αρχές την επιστροφή του φόρου μερισμάτων που παρακρατήθηκε επί των μερισμάτων που διανεμήθηκαν από ολλανδικές εταιρίες για τις χρήσεις 2002/2003 έως 2007/2008.
- 22 Κατόπιν απόρριψης των αιτήσεων αυτών από τον Inspecteur van de Belastingdienst (επιθεωρητή της φορολογικής υπηρεσίας), ο KA Deka προσέφυγε ενώπιον του rechtbank Zeeland-West-Brabant (πρωτοδικείου Zeeland-West-Brabant, Κάτω Χώρες) ζητώντας του να αποφανθεί επί της νομιμότητας της απόφασης του επιθεωρητή της φορολογικής υπηρεσίας. Ενώπιον του δικαστηρίου αυτού υποστήριξε ότι μπορούσε να εξομοιωθεί με οργανισμό επενδύσεων εγκατεστημένο στις Κάτω Χώρες, ο οποίος έχει την ιδιότητα του ΟΣΕΦΧ, κατά την έννοια του άρθρου 28 του νόμου του 1969 περί φορολογίας εταιριών, και ότι, κατά συνέπεια, δικαιούνταν την επιστροφή του φόρου μερισμάτων κατ' εφαρμογήν του άρθρου 56 ΕΚ (νυν άρθρο 63 ΣΛΕΕ).
- 23 Το rechtbank Zeeland-West-Brabant (πρωτοδικείο Zeeland-West-Brabant), διερωτώμενο αν ο KA Deka ήταν αντικειμενικά συγκρίσιμος με ΟΣΕΦΧ υπό το πρίσμα των κριτηρίων σύγκρισης μεταξύ των οργανισμών αυτών τα οποία έθεσε το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) και λόγω του μεγάλου αριθμού υποθέσεων που μπορούν να εγείρουν ερωτήματα ανάλογα με αυτά της διαφοράς της κύριας δίκης, αποφάσισε να υποβάλει στο δικαστήριο αυτό πέντε προδικαστικά ερωτήματα.
- 24 Το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) διαπιστώνει, προκαταρκτικώς, ότι με βάση τη νομική του μορφή ο KA Deka θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ΟΣΕΦΧ και, ως προς το σημείο αυτό, είναι αντικειμενικά συγκρίσιμος προς ΟΣΕΦΧ εγκατεστημένο στις Κάτω Χώρες. Το δικαστήριο αυτό διευκρινίζει ότι, ενώ ένας ΟΣΕΦΧ εγκατεστημένος στις Κάτω Χώρες θα δικαιούνταν την επιστροφή του φόρου επί των μερισμάτων που ζήτησε ο KA Deka, ο εν λόγω οργανισμός επενδύσεων δεν μπορεί να αντλήσει δικαίωμα επιστροφής του φόρου επί των μερισμάτων ούτε από την ολλανδική νομοθεσία ούτε από τη φορολογική Σύμβαση μεταξύ του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

25 Εκτιμώντας ότι ενδεχομένως εξακολουθούν να υφίστανται εύλογες αμφιβολίες ως προς τις απαντήσεις που πρέπει να δοθούν στα ερωτήματα που υπέβαλε το rechtbank Zeeland-West-Brabant (πρωτοδικείο Zeeland-West-Brabant), το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Αντιτίθεται το άρθρο 56 ΕΚ (νυν άρθρο 63 ΣΛΕΕ) στο ότι σε εγκατεστημένο εκτός των Κάτω Χωρών οργανισμό επενδύσεων δεν χορηγείται, για τον λόγο ότι αυτός δεν υποχρεούται σε παρακράτηση ολλανδικού φόρου μερισμάτων, επιστροφή ολλανδικού φόρου μερισμάτων παρακρατηθέντος επί μερισμάτων τα οποία ο οργανισμός αυτός έλαβε από οντότητες εγκατεστημένες στις Κάτω Χώρες, ενώ τέτοια επιστροφή χορηγείται σε εγκατεστημένο στις Κάτω Χώρες οργανισμό συλλογικών επενδύσεων φορολογικού χαρακτήρα ο οποίος σε ετήσια βάση διανέμει στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του τα κέρδη από τις επενδύσεις του μετά την παρακράτηση του ολλανδικού φόρου μερισμάτων;
- 2) Αντιτίθεται το άρθρο 56 ΕΚ (νυν άρθρο 63 ΣΛΕΕ) στο ότι σε εγκατεστημένο εκτός των Κάτω Χωρών οργανισμό επενδύσεων δεν χορηγείται, για τον λόγο ότι αυτός δεν αποδεικνύει επαρκώς ότι οι μέτοχοι ή οι μεριδιούχοι του πληρούν τις οριζόμενες στην ολλανδική νομοθεσία προϋποθέσεις, επιστροφή ολλανδικού φόρου μερισμάτων παρακρατηθέντος επί μερισμάτων τα οποία ο οργανισμός αυτός έλαβε από οντότητες εγκατεστημένες στις Κάτω Χώρες;
- 3) Αντιτίθεται το άρθρο 56 ΕΚ (νυν άρθρο 63 ΣΛΕΕ) στο ότι σε εγκατεστημένο εκτός των Κάτω Χωρών οργανισμό επενδύσεων δεν χορηγείται, για τον λόγο ότι αυτός δεν διανέμει πλήρως στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του, σε ετήσια βάση και το αργότερο τον όγδοο μήνα μετά τη λήξη της χρήσης, το εισόδημά του από επενδύσεις, επιστροφή ολλανδικού φόρου μερισμάτων παρακρατηθέντος επί μερισμάτων τα οποία ο οργανισμός επενδύσεων έλαβε από οντότητες εγκατεστημένες στις Κάτω Χώρες, ακόμη και αν στη χώρα εγκατάστασής του βάσει των εκεί ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων το εισόδημά του από επενδύσεις που δεν διανεμήθηκε α) θεωρείται ότι έχει διανεμηθεί ή β) περιλαμβάνεται στον φόρο που η χώρα αυτή επιβάλλει στους μετόχους ή στους μεριδιούχους ως εάν το κέρδος αυτό είχε διανεμηθεί, ενώ τέτοια επιστροφή χορηγείται σε εγκατεστημένο στις Κάτω Χώρες οργανισμό συλλογικών επενδύσεων φορολογικού χαρακτήρα ο οποίος σε ετήσια βάση διανέμει πλήρως στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του τα κέρδη από τις επενδύσεις του μετά από παρακράτηση του ολλανδικού φόρου μερισμάτων;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 26 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 2017 αποφασίστηκε η συνεκδίκαση της παρούσας υπόθεσης με την υπόθεση C-157/17 προς διευκόλυνση της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής απόφασης.
- 27 Κατόπιν της έκδοσης της απόφασης της 21ης Ιουνίου 2018, Fidelity Funds κ.λπ. (C-480/16, EU:C:2018:480), το αιτούν δικαστήριο ενημέρωσε το Δικαστήριο, με επιστολή της 3ης Δεκεμβρίου 2018, ότι επιθυμούσε να αποσύρει την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην υπόθεση C-157/17, καθώς και το πρώτο ερώτημα που είχε υποβάλει στην υπόθεση C-156/17, πλην όμως ενέμενε στην αίτησή του όσον αφορά το δεύτερο και το τρίτο ερώτημα στην υπόθεση C-156/17.
- 28 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 4ης Δεκεμβρίου 2018, η υπόθεση C-156/17 χωρίστηκε από την υπόθεση C-157/17, ενώ η δεύτερη υπόθεση διαγράφηκε από το πρωτόκολλο του Δικαστηρίου στις 12 Δεκεμβρίου 2018.

Επί του αιτήματος επανάληψης της προφορικής διαδικασίας

- 29 Μετά την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα, ο ΚΑ Deka, ζήτησε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Σεπτεμβρίου 2019, να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.
- 30 Προς στήριξη του αιτήματός του, ο ΚΑ Deka υποστηρίζει ότι οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα περιέχουν μια ανακρίβεια όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7, στοιχείο ε', της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31). Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 79 έως 81 των προτάσεών του, το άρθρο 7, στοιχείο ε', της οδηγίας 95/46 δεν συνεπάγεται οριζόντιο άμεσο αποτέλεσμα το οποίο επιτρέπει σε μη δημόσιο οργανισμό να ζητεί ή να παρέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε άλλον μη δημόσιο οργανισμό. Η ανακρίβεια αυτή δύναται να ασκήσει καθοριστική επιρροή στην απόφαση του Δικαστηρίου και, ως εκ τούτου, δικαιολογεί την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.
- 31 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 252, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, ο γενικός εισαγγελέας διατυπώνει δημοσία, με πλήρη αμεροληψία και ανεξαρτησία, αιτιολογημένες προτάσεις επί των υποθέσεων οι οποίες, σύμφωνα με τον Οργανισμό του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτούν την παρέμβασή του. Το Δικαστήριο δεν δεσμεύεται ούτε από τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα ούτε από την αιτιολογία βάσει της οποίας αυτός καταλήγει στις εν λόγω προτάσεις (απόφαση της 22ας Ιουνίου 2017, *Federatie Nederlandse Vakvereniging* κ.λπ., C-126/16, EU:C:2017:489, σκέψη 31 καθώς και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 32 Επισημαίνεται επίσης, στο πλαίσιο αυτό, ότι ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο Κανονισμός Διαδικασίας δεν προβλέπουν δυνατότητα των διαδίκων ή των ενδιαφερομένων μερών που διαλαμβάνονται στο άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διατυπώνουν παρατηρήσεις σε απάντηση των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα (απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2017, *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Η διαφωνία οποιουδήποτε από τους διαδίκους ή τους ενδιαφερομένους με τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, όποια και αν είναι τα ζητήματα που εξετάζει ο γενικός εισαγγελέας με τις προτάσεις του αυτές, δεν συνιστά, συνεπώς, αυτή καθεαυτήν, επαρκή λόγο για την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας (αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 2017, *Polbud – Wykonawstwo*, C-106/16, EU:C:2017:804, σκέψη 24, καθώς και της 29ης Νοεμβρίου 2017, *King*, C-214/16, EU:C:2017:914, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 33 Επομένως, στο μέτρο που το αίτημα επανάληψης της προφορικής διαδικασίας που υπέβαλε ο ΚΑ Deka αποσκοπεί στο να της παρασχεθεί η δυνατότητα να απαντήσει στις διαπιστώσεις στις οποίες προέβη ο γενικός εισαγγελέας με τις προτάσεις του σχετικά με την ερμηνεία της οδηγίας 95/46, το αίτημα αυτό δεν μπορεί να γίνει δεκτό.
- 34 Δυνάμει του άρθρου 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο μπορεί οποτεδήποτε, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, ιδίως αν κρίνει ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή όταν ένας διάδικος, μετά τη λήξη της διαδικασίας αυτής, επικαλείται νέο πραγματικό περιστατικό δυνάμενο να ασκήσει αποφασιστική επιρροή επί της αποφάσεως του Δικαστηρίου, ή ακόμα όταν, προς επίλυση της διαφοράς, το Δικαστήριο χρειάζεται να στηριχθεί σε επιχείρημα επί του οποίου δεν διεξήχθη συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ή των κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενδιαφερομένων.
- 35 Εντούτοις, στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης, το Δικαστήριο, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, εκτιμά ότι διαθέτει όλα τα αναγκαία στοιχεία για να απαντήσει στα ερωτήματα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο.

- 36 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, δεν συντρέχει λόγος να διαταχθεί η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- 37 Επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, τα μερίσματα που καταβάλλουν οι εγκατεστημένες στις Κάτω Χώρες εταιρίες σε δικαιούχους εγκατεστημένους στο ίδιο κράτος μέλος υπόκεινται σε φόρο επί των μερισμάτων. Σε περίπτωση κατά την οποία, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο δικαιούχος των μερισμάτων είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, εν προκειμένω στη Γερμανία, τα μερίσματα αυτά δύναται να φορολογηθούν στις Κάτω Χώρες με συντελεστή 15 %, δυνάμει της φορολογικής Σύμβασης μεταξύ του Βασιλείου των Κάτω Χωρών και της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
- 38 Από τα στοιχεία που περιέχονται στην απόφαση περί παραπομπής προκύπτει επίσης ότι μόνον οι οργανισμοί επενδύσεων που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 28 του νόμου του 1969 περί φορολογίας εταιριών ώστε να χαρακτηρίζονται ΟΣΕΦΧ μπορούν να ζητήσουν και να λάβουν επιστροφή του καταβληθέντος φόρου επί των μερισμάτων.
- 39 Τέτοια επιστροφή δεν χορηγείται στους οργανισμούς επενδύσεων που δεν αποδεικνύουν ότι πληρούν τις εν λόγω προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των εγκατεστημένων στην αλλοδαπή οργανισμών.
- 40 Κατά συνέπεια, ενώ τα μερίσματα που καταβάλλονται στους οργανισμούς επενδύσεων που χαρακτηρίζονται ΟΣΕΦΧ δεν φορολογούνται, τα μερίσματα που καταβάλλονται σε άλλους οργανισμούς επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών επενδύσεων που εδρεύουν σε άλλα κράτη μέλη, υπόκεινται σε τέτοιο φόρο.
- 41 Επομένως, οργανισμός επενδύσεων που πληροί τις προϋποθέσεις σχετικά με τους ΟΣΕΦΧ τυγχάνει, όσον αφορά τα ληφθέντα μερίσματα, ευνοϊκότερης φορολογικής μεταχείρισης από εκείνη στην οποία υπόκεινται οι οργανισμοί επενδύσεων που δεν πληρούν τις εν λόγω προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών επενδύσεων που είναι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή.
- 42 Πρέπει να υπομνησθεί, συναφώς, ότι απόκειται σε κάθε κράτος μέλος να οργανώνει, τηρώντας το δίκαιο της Ένωσης, το σύστημά του φορολόγησης των διανεμομένων κερδών και, στο πλαίσιο αυτό, να καθορίζει τη φορολογική βάση και τον φορολογικό συντελεστή που θα έχουν εφαρμογή για τη φορολογία του δικαιούχου μετόχου (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 20ής Μαΐου 2008, *Orange European Smallcap Fund*, C-194/06, EU:C:2008:289, σκέψη 30· της 20ής Οκτωβρίου 2011, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-284/09, EU:C:2011:670, σκέψη 45, καθώς και της 30ής Ιουνίου 2016, *Riskin και Timmermans*, C-176/15, EU:C:2016:488, σκέψη 29).
- 43 Επομένως, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να προβλέπουν, προκειμένου να προωθήσουν τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, ειδικό φορολογικό καθεστώς εφαρμοστέο στους οργανισμούς αυτούς και στα μερίσματα που λαμβάνουν οι οργανισμοί αυτοί καθώς και να καθορίζουν τις ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται για την υπαγωγή σε τέτοιο καθεστώς (πρβλ. αποφάσεις της 9ης Οκτωβρίου 2014, *van Caster*, C-326/12, EU:C:2014:2269, σκέψη 47, και της 24ης Οκτωβρίου 2018, *Sauvage και Lejeune*, C-602/17, EU:C:2018:856, σκέψη 34).
- 44 Επιπλέον, είναι συμφυές προς την αρχή της φορολογικής αυτονομίας των κρατών μελών το να καθορίζουν αυτά τα ίδια ποια είναι τα αποδεικτικά στοιχεία που απαιτούνται για να αποδειχθεί ότι πληρούνται οι απαιτούμενες προϋποθέσεις για την υπαγωγή σε ένα τέτοιο καθεστώς (πρβλ.

αποφάσεις της 30ής Ιουνίου 2011, Meilicke κ.λπ., C-262/09, EU:C:2011:438, σκέψη 37, της 9ης Οκτωβρίου 2014, van Caster, C-326/12, EU:C:2014:2269, σκέψη 47, και της 24ης Οκτωβρίου 2018, Sauvage και Lejeune, C-602/17, EU:C:2018:856, σκέψη 34).

- 45 Ωστόσο, η φορολογική αυτονομία των κρατών μελών πρέπει να ασκείται τηρουμένων των απαιτήσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, μεταξύ άλλων, εκείνων που επιβάλλουν οι διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων (απόφαση της 30ής Ιουνίου 2011, Meilicke κ.λπ., C-262/09, EU:C:2011:438, σκέψη 38).
- 46 Κατά συνέπεια, η θέσπιση ειδικού καθεστώτος για τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων, ειδικότερα δε η φύση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την υπαγωγή σε αυτό και τα αποδεικτικά στοιχεία που πρέπει να προσκομίζονται προς τούτο, δεν πρέπει να συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων.
- 47 Το δεύτερο και το τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να απαντηθούν λαμβανομένων υπόψη των σκέψεων αυτών.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

- 48 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων δεν δικαιούται, για τον λόγο ότι δεν αποδεικνύει ότι οι μέτοχοι ή οι μεριδιούχοι του πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει η ρύθμιση αυτή, την επιστροφή του φόρου μερισμάτων που παρακρατήθηκε επί των μερισμάτων τα οποία έλαβε από οντότητες εγκατεστημένες σε αυτό το κράτος μέλος.
- 49 Συναφώς, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, μεταξύ των μέτρων που απαγορεύονται από το άρθρο 63, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, καθόσον συνιστούν περιορισμούς των κινήσεων κεφαλαίων, συγκαταλέγονται εκείνα που μπορούν να αποτρέψουν τους κατοίκους αλλοδαπής από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε κράτος μέλος ή να αποτρέψουν τους κατοίκους του εν λόγω κράτους μέλους από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε άλλα κράτη (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 10ης Απριλίου 2014, Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, σκέψη 39, και της 22ας Νοεμβρίου 2018, Sofina κ.λπ., C-575/17, EU:C:2018:943, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 50 Επομένως, πρέπει να εξακριβωθεί, πρώτον, αν οι προϋποθέσεις που θέτει κράτος μέλος σχετικά με τους μετόχους ή τους μεριδιούχους οργανισμού επενδύσεων, από τις οποίες εξαρτάται η δυνατότητα του οργανισμού αυτού να ζητήσει την επιστροφή του φόρου μερισμάτων που κατέβαλε, δύνανται να αποτρέψουν εγκατεστημένο στην αλλοδαπή οργανισμό επενδύσεων από την πραγματοποίηση επενδύσεων σε αυτό το κράτος μέλος. Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί αν οι αποδείξεις που πρέπει να προσκομιστούν προς τούτο από τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή οργανισμούς επενδύσεων έχουν ως αποτέλεσμα να τους αποτρέπουν από την πραγματοποίηση επενδύσεων στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 51 Όσον αφορά, πρώτον, τις προϋποθέσεις αυτές, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι, κατά τα έτη 2002 έως 2006, οι προϋποθέσεις σχετικά με τη μετοχική σύνθεση προέβλεπαν όρια συμμετοχής τα οποία δεν έπρεπε να υπερβαίνουν οι κάτοχοι μετοχών ή πιστοποιητικών συμμετοχής ενός οργανισμού επενδύσεων, προκειμένου ο τελευταίος να μπορεί να χαρακτηριστεί ΟΣΕΦΧ. Τα εν λόγω όρια διέφεραν αναλόγως του αν οι μετοχές ή τα πιστοποιητικά συμμετοχής του οργανισμού ήταν επισήμως ή όχι εισηγμένα στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ.

- 52 Συγκεκριμένα, όταν οι μετοχές ή τα πιστοποιητικά συμμετοχής του οργανισμού ήταν επισήμως εισηγμένα στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ, δεν μπορούσαν να υπαχθούν στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ οι οργανισμοί επενδύσεων των οποίων το 45 % ή πλέον των μετοχών ή των συμμετοχών τους ανήκαν σε οντότητα υποκείμενη σε φόρο επί των κερδών ή σε οντότητα της οποίας τα κέρδη υπέκειντο σε φόρο επί των κερδών των μετόχων ή των μεριδιούχων της, καθώς και οι οργανισμοί στους οποίους ένα φυσικό πρόσωπο κατείχε από μόνο του συμμετοχή ύψους 25 % ή πλέον. Αντιθέτως, όταν οι μετοχές ή τα πιστοποιητικά συμμετοχής του οργανισμού δεν ήταν επισήμως εισηγμένα στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ, έπρεπε φυσικά πρόσωπα, οντότητες μη υποκείμενες σε φόρο επί των κερδών, όπως συνταξιοδοτικά ταμεία και κοινωφελείς οργανισμοί, ή άλλοι ΟΣΕΦΧ να κατέχουν τουλάχιστον το 75 % των ως άνω μετοχών ή πιστοποιητικών συμμετοχής και δεν επιτρεπόταν φυσικό πρόσωπο να κατέχει από μόνο του ποσοστό 5 % ή πλέον αυτών ή, εφόσον ένας οργανισμός είχε λάβει άδεια λειτουργίας δυνάμει του νόμου περί διατάξεων για την εποπτεία των οργανισμών επενδύσεων, ποσοστό 25 % ή πλέον αυτών.
- 53 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει επίσης ότι, σύμφωνα με την εφαρμοστέα από 1ης Ιανουαρίου 2007 εθνική νομοθεσία, προκειμένου να μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ, οι μετοχές ή οι συμμετοχές ενός οργανισμού επενδύσεων πρέπει να είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε αγορά χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως προβλέπεται από τον νόμο περί διατάξεων για τις χρηματοπιστωτικές αγορές και την εποπτεία τους, ή ο οργανισμός επενδύσεων ή ο διαχειριστής του πρέπει να διαθέτουν άδεια λειτουργίας ή να απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή βάσει του εν λόγω νόμου. Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι πλέον δεν ασκεί επιρροή το κατά πόσον οι μετοχές ή οι συμμετοχές σε οργανισμούς επενδύσεων είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ.
- 54 Διαπιστώνεται ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εθνική νομοθεσία, η οποία εφαρμόζοταν κατά την περίοδο 2002-2006, όπως και η ισχύουσα από 1ης Ιανουαρίου 2007 νομοθεσία, δεν διέκρινε μεταξύ εγκατεστημένων στην ημεδαπή και εγκατεστημένων στην αλλοδαπή οργανισμών επενδύσεων, υπό την έννοια ότι οι προϋποθέσεις στις οποίες υπέκειτο η επιστροφή του φόρου μερισμάτων ίσχυαν αδιακρίτως και για τα δύο αυτά είδη οργανισμών.
- 55 Ωστόσο, εθνική νομοθεσία η οποία εφαρμόζεται αδιακρίτως τόσο στους εγκατεστημένους στην ημεδαπή όσο και στους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή επιχειρηματίες μπορεί να συνιστά περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων. Πράγματι, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι ακόμη και μια διαφοροποίηση στηριζόμενη σε αντικειμενικά κριτήρια δύναται να συνεπάγεται, εκ των πραγμάτων, δυσμενείς διακρίσεις σε διασυννοριακές καταστάσεις (πρβλ. απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2014, *Hervis Sport- és Divatkereskedelmi*, C-385/12, EU:C:2014:47, σκέψεις 37 έως 39).
- 56 Τούτο συμβαίνει στην περίπτωση που εθνική νομοθεσία η οποία εφαρμόζεται αδιακρίτως στους εγκατεστημένους στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή επιχειρηματίες παρέχει φορολογικό πλεονέκτημα μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες επιχειρηματίας τηρεί προϋποθέσεις ή υποχρεώσεις οι οποίες προσιδιάζουν, εκ φύσεως ή εν τοις πράγμασι, στην εθνική αγορά, κατά τρόπον ώστε μόνον οι επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στην εθνική αγορά να μπορούν να τις τηρούν, ενώ οι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή επιχειρηματίες που πληρούν παρόμοιες προϋποθέσεις να μην τις τηρούν γενικώς (πρβλ. αποφάσεις της 9ης Οκτωβρίου 2014, *van Caster*, C-326/12, EU:C:2014:2269, σκέψεις 36 και 37, καθώς και της 8ης Ιουνίου 2017, *Van der Weegen κ.λπ.*, C-580/15, EU:C:2017:429, σκέψη 29).
- 57 Συναφώς, όσον αφορά την επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης εθνική νομοθεσία, η οποία εφαρμόζοταν κατά την περίοδο 2002-2006, από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην απόφαση περί παραπομπής, όπως αυτά συνοψίζονται στη σκέψη 52 της παρούσας απόφασης, προκύπτει ότι οι οργανισμοί επενδύσεων των οποίων οι μετοχές ή οι συμμετοχές δεν ήταν εισηγμένες στο

χρηματιστήριο του Άμστερνταμ έπρεπε να πληρούν αυστηρότερες προϋποθέσεις σε σχέση με τους οργανισμούς επενδύσεων των οποίων οι μετοχές ή οι συμμετοχές ήταν εισηγμένες σε αυτό το χρηματιστήριο.

- 58 Επομένως, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν η προϋπόθεση σχετικά με τους μετόχους, η οποία στηριζόταν στην εισαγωγή των μετοχών ή των συμμετοχών του οργανισμού επενδύσεων στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ, μπορούσε να πληρούται, εκ φύσεως ή εκ των πραγμάτων, κυρίως από εγκατεστημένους στην ημεδαπή οργανισμούς επενδύσεων, ενώ οι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή οργανισμοί επενδύσεων των οποίων οι μετοχές και οι συμμετοχές δεν ήταν εισηγμένες στο χρηματιστήριο του Άμστερνταμ αλλά σε άλλο χρηματιστήριο, δεν πληρούσαν γενικώς την προϋπόθεση αυτή.
- 59 Όσον αφορά την εφαρμοστέα από 1ης Ιανουαρίου 2007 εθνική νομοθεσία, από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην απόφαση περί παραπομπής, όπως αυτά συνοψίζονται στη σκέψη 53 της παρούσας απόφασης, προκύπτει ότι, για να μπορούν να υπαχθούν στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ, οι μετοχές ή οι συμμετοχές ενός οργανισμού επενδύσεων πρέπει να είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε αγορά χρηματοπιστωτικών μέσων, όπως αυτή προβλέπεται από τον νόμο περί θεσπίσεως διατάξεων για τις χρηματοπιστωτικές αγορές και την εποπτεία τους. Δυνάμει της νομοθεσίας αυτής, στο καθεστώς αυτό υπάγονται επίσης οι οργανισμοί επενδύσεων ή οι διαχειριστές τους που διαθέτουν σχετική άδεια λειτουργίας ή απαλλάσσονται δυνάμει του εν λόγω νόμου.
- 60 Συναφώς, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει κατά πόσον οι προϋποθέσεις που θέτει η ως άνω νομοθεσία ενδέχεται, εκ φύσεως ή εν τοις πράγμασι, να πληρούνται κυρίως από εγκατεστημένους στην ημεδαπή οργανισμούς επενδύσεων και να αποκλείουν, εκ των πραγμάτων, από το καθεστώς αυτό τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή οργανισμούς επενδύσεων που πληρούν παρόμοιες προϋποθέσεις στο κράτος μέλος εγκατάστασής τους.
- 61 Όσον αφορά, δεύτερον, τα αποδεικτικά στοιχεία που πρέπει να προσκομίσουν οι αλλοδαποί οργανισμοί επενδύσεων προκειμένου να αποδείξουν ότι πληρούν τις προϋποθέσεις που τους επιτρέπουν να υπαχθούν στο καθεστώς των ΟΣΕΦΧ και, ως εκ τούτου, να λάβουν την επιστροφή του καταβληθέντος φόρου επί των μερισμάτων, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι φορολογικές αρχές κράτους μέλους έχουν δικαίωμα να απαιτήσουν από τον φορολογούμενο τις αποδείξεις που κρίνουν αναγκαίες για να αξιολογήσουν αν πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση φορολογικού πλεονεκτήματος που προβλέπεται από την επίμαχη νομοθεσία και, συνεπώς, αν πρέπει να χορηγηθεί ή όχι το εν λόγω πλεονέκτημα (απόφαση της 10ης Φεβρουαρίου 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel και Österreichische Salinen, C-436/08 και C-437/08, EU:C:2011:61, σκέψη 95 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Το περιεχόμενο, η μορφή και ο βαθμός ακρίβειας που πρέπει να έχουν οι πληροφορίες τις οποίες πρέπει να υποβάλει ο φορολογούμενος, προκειμένου να του χορηγηθεί φορολογικό πλεονέκτημα, καθορίζονται από το κράτος μέλος που παρέχει το πλεονέκτημα αυτό, κατά τρόπον ώστε να καθίσταται δυνατή η ορθή επιβολή του φόρου (πρβλ. απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2014, van Caster, C-326/12, EU:C:2014:2269, σκέψη 52).
- 62 Εντούτοις, προκειμένου να μην είναι αδύνατη ή υπέρμετρα δυσχερής για τον εγκατεστημένο στην αλλοδαπή φορολογούμενο η εξασφάλιση φορολογικού πλεονεκτήματος, δεν μπορεί να απαιτείται να προσκομίσει έγγραφα τα οποία αντιστοιχούν από κάθε άποψη στη μορφή και τον βαθμό ακρίβειας των δικαιολογητικών εγγράφων που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους που χορηγεί το πλεονέκτημα αυτό, ιδίως αν τα έγγραφα που προσκόμισε ο ως άνω φορολογούμενος παρέχουν τη δυνατότητα στο κράτος μέλος αυτό να εξακριβώσει, κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο, κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επίμαχου φορολογικού πλεονεκτήματος (πρβλ. απόφαση της 30ής Ιουνίου 2011, Meilicke κ.λπ., C-262/09, EU:C:2011:438, σκέψη 46). Πράγματι, όπως επισημαίνει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 72 των προτάσεών του, στους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή φορολογούμενους δεν μπορούν να επιβάλλονται υπέρμετρα διοικητικά βάρη που να τους περιάγουν σε πραγματική αδυναμία να ωφεληθούν από φορολογικό πλεονέκτημα.

- 63 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο εκθέτει ότι ο ΚΑ Deka δεν είναι σε θέση να πληροί τις προϋποθέσεις σχετικά με τη μετοχική σύνθεση λόγω του επιλεγέντος συστήματος διαπραγμάτευσης των μετοχών, το οποίο δεν του παρέχει τη δυνατότητα να γνωρίζει τους μεριδιούχους του.
- 64 Επομένως, η αδυναμία απόδειξης των σχετικών με τη μετοχική σύνθεση προϋποθέσεων δεν έγκειται, κατά τα φαινόμενα, ούτε στον εγγενώς πολύπλοκο χαρακτήρα των απαιτούμενων πληροφοριών, ούτε στα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα, ούτε, ακόμη, στην εκ του νόμου αδυναμία συλλογής των εν λόγω δεδομένων λόγω της εφαρμογής της νομοθεσίας περί προστασίας των δεδομένων, για την εφαρμογή της οδηγίας 95/46, αλλά προκύπτει από την επιλογή του προτύπου διαπραγμάτευσης των μεριδίων εκ μέρους του επίμαχου οργανισμού επενδύσεων.
- 65 Υπό τις συνθήκες αυτές, όμως, η ελλιπής πληροφόρηση του επιχειρηματία δεν αποτελεί πρόβλημα που θα έπρεπε να αντιμετωπίσει το οικείο κράτος μέλος (αποφάσεις της 10ης Φεβρουαρίου 2011, Haribo Lakritzen Hans Riegel και Österreichische Salinen, C-436/08 και C-437/08, EU:C:2011:61, σκέψη 98, και της 30ής Ιουνίου 2011, Meilicke κ.λπ., C-262/09, EU:C:2011:438, σκέψη 48).
- 66 Στο μέτρο που οι επίμαχες στην κύρια δίκη απαιτήσεις περί αποδείξεων φαίνεται να επιβάλλονται ομοίως και σε εγκατεστημένους στην ημεδαπή οργανισμούς επενδύσεων που έχουν επιλέξει σύστημα διαπραγμάτευσης μεριδίων ανάλογο με εκείνο που επέλεξε ο ΚΑ Deka στην υπόθεση της κύριας δίκης, στοιχείο του οποίου η διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο, η άρνηση χορήγησης σε εγκατεστημένο στην αλλοδαπή οργανισμό επενδύσεων επιστροφής του καταβληθέντος φόρου επί των μερισμάτων, επειδή δεν μπόρεσε να αποδείξει επαρκώς ότι πληρούσε τις προϋποθέσεις αυτές, δεν συνιστά δυσμενή μεταχείριση εγκατεστημένου στην αλλοδαπή οργανισμού επενδύσεων.
- 67 Κατά συνέπεια, λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων δεν δικαιούται, για τον λόγο ότι δεν αποδεικνύει ότι οι μέτοχοι ή οι μεριδιούχοι του πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει η ρύθμιση αυτή, την επιστροφή του φόρου μερισμάτων που παρακρατήθηκε επί των μερισμάτων τα οποία έλαβε από οντότητες εγκατεστημένες σε αυτό το κράτος μέλος, υπό την επιφύλαξη ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν περιάγουν σε δυσμενή θέση, εκ των πραγμάτων, τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή οργανισμούς επενδύσεων και ότι οι φορολογικές αρχές απαιτούν και από τους εγκατεστημένους στην ημεδαπή οργανισμούς επενδύσεων να προσκομίσουν τις αποδείξεις τήρησης των εν λόγω προϋποθέσεων, στοιχείο του οποίου η διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 68 Με το τρίτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων δεν δικαιούται επιστροφή του φόρου μερισμάτων τον οποίο υποχρεώθηκε να καταβάλει στο κράτος μέλος αυτό, για τον λόγο ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η συγκεκριμένη επιστροφή, δηλαδή δεν διανέμει εξ ολοκλήρου στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του στο εν λόγω κράτος μέλος το αποτέλεσμα των επενδύσεών του εντός οκτώ μηνών από τη λήξη της λογιστικής χρήσης του, μολονότι στο κράτος μέλος της εγκατάστασής του, δυνάμει ισχυουσών νομικών διατάξεων, το αποτέλεσμα των επενδύσεών του που δεν έχει διανεμηθεί λογίζεται διανεμηθέν και περιλαμβάνεται στον φόρο που το κράτος μέλος αυτό επιβάλλει στους μετόχους του ή στους μεριδιούχους, ως εάν είχε ήδη διανεμηθεί το κέρδος αυτό.
- 69 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η προϋπόθεση από την οποία εξαρτάται η επιστροφή του φόρου μερισμάτων και η οποία αφορά την αναδιανομή των κερδών ενός οργανισμού επενδύσεων είναι διατυπωμένη κατά τρόπο γενικό και δεν εισάγει διάκριση μεταξύ των

εγκατεστημένων στην ημεδαπή και των εγκατεστημένων στην αλλοδαπή οργανισμών επενδύσεων. Πράγματι, τόσο οι εγκατεστημένοι στην ημεδαπή όσο και οι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή οργανισμοί επενδύσεων πρέπει να πληρούν την προϋπόθεση αυτή προκειμένου να τύχουν της επιστροφής του καταβληθέντος φόρου μερισμάτων.

- 70 Εντούτοις, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στις σκέψεις 55 και 56 της παρούσας απόφασης, πρέπει να εξακριβωθεί αν μια τέτοια προϋπόθεση, μολονότι εφαρμόζεται αδιακρίτως, δύναται να περιάγει, εκ των πραγμάτων, σε δυσμενή θέση τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή οργανισμούς επενδύσεων.
- 71 Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 43 της παρούσας απόφασης, ελλείψει εναρμόνισης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάθε κράτος μέλος είναι ελεύθερο να αποφασίζει αν, προκειμένου να προωθήσει τις επενδύσεις μέσω οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, θα προβλέπει ειδικό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τους οργανισμούς αυτούς και για τα μερίσματα που εισπράττονται από αυτούς, καθώς και να καθορίζει τις ουσιαστικές και τυπικές προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούνται για την υπαγωγή σε ένα τέτοιο καθεστώς. Επομένως, οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή τέτοιων καθεστώτων είναι κατ' ανάγκη ειδικές για κάθε κράτος μέλος και διαφέρουν μεταξύ τους.
- 72 Επιπλέον, η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων δεν έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να διαμορφώνουν τις φορολογικές διατάξεις τους σε συνάρτηση με τις φορολογικές διατάξεις των άλλων κρατών μελών, ώστε να διασφαλίζουν σε κάθε περίπτωση ότι ο επιβαλλόμενος φόρος θα εξαλείφει οποιαδήποτε διαφορά οφειλόμενη στις εθνικές φορολογικές ρυθμίσεις, δεδομένου ότι οι αποφάσεις ενός φορολογουμένου ως προς την επένδυση σε άλλο κράτος μέλος μπορούν να αποβαίνουν, ανάλογα με την περίπτωση, περισσότερο ή λιγότερο επωφελείς ή επιζήμιες για τον εν λόγω φορολογούμενο (απόφαση της 7ης Νοεμβρίου 2013, Κ, C-322/11, EU:C:2013:716, σκέψη 80 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 73 Εντούτοις, η εξάρτηση της δυνατότητας επιστροφής του παρακρατούμενου στην πηγή φόρου από την αυστηρή τήρηση των προϋποθέσεων που προβλέπει η εθνική νομοθεσία, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι βάσεις της εθνικής νομοθεσίας προϋποθέσεις στις οποίες υπόκεινται οι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή οργανισμοί επενδύσεων στο κράτος εγκατάστασής τους, θα είχε ως αποτέλεσμα να επιφυλάσσεται μόνο στους εγκατεστημένους στην ημεδαπή οργανισμούς επενδύσεων η δυνατότητα ευνοϊκής μεταχείρισης των μερισμάτων. Συγκεκριμένα, υπό την επιφύλαξη της διακριβώσεως από το αιτούν δικαστήριο, οι εγκατεστημένοι στην ημεδαπή οργανισμοί επενδύσεων δύναται γενικώς να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις που θέτει η νομοθεσία του κράτους εγκατάστασής τους, ενώ οι εγκατεστημένοι στην αλλοδαπή οργανισμοί επενδύσεων δύναται εν γένει να πληρούν μόνον τις προϋποθέσεις που θέτει το κράτος μέλος εγκατάστασής τους.
- 74 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων ο οποίος, λόγω του ισχύοντος στο κράτος εγκατάστασής του νομοθετικού πλαισίου, δεν πληροί όλες τις προϋποθέσεις που θέτει το κράτος μέλος που χορηγεί το επίμαχο φορολογικό πλεονέκτημα, να βρίσκεται, παρά ταύτα, σε κατάσταση ουσιωδώς συγκρίσιμη με εκείνη ενός εγκατεστημένου στην ημεδαπή οργανισμού επενδύσεων που πληροί τις προϋποθέσεις αυτές.
- 75 Επομένως, προκειμένου οι προϋποθέσεις που προβλέπει η νομοθεσία κράτους μέλους, ακόμη και αν εφαρμόζονται αδιακρίτως σε εγκατεστημένους στην ημεδαπή και στην αλλοδαπή οργανισμούς επενδύσεων, να μην περιάγουν εκ των πραγμάτων σε μειονεκτική θέση τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή οργανισμούς επενδύσεων, οι οργανισμοί αυτοί πρέπει να είναι σε θέση να αποδείξουν ότι βρίσκονται, ιδίως λόγω του ισχύοντος στο κράτος εγκατάστασής τους νομοθετικού πλαισίου, σε κατάσταση συγκρίσιμη με εκείνη των εγκατεστημένων στην ημεδαπή οργανισμών επενδύσεων που πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές.

- 76 Από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η δυνατότητα σύγκρισης ή μη μιας διασυνοριακής κατάστασης με μια εσωτερική κατάσταση πρέπει να εξετάζεται λαμβανομένων υπόψη του σκοπού που επιδιώκεται από τις επίμαχες εθνικές διατάξεις, καθώς και του αντικειμένου και του περιεχομένου των διατάξεων αυτών (πρβλ. απόφαση της 2ας Ιουνίου 2016, Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 77 Συναφώς, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι η προϋπόθεση σχετικά με την αναδιανομή των κερδών συνδέεται με τον σκοπό του καθεστώτος των ΟΣΕΦΧ, ο οποίος συνίσταται στην εξομοίωση της απόδοσης των επενδύσεων που πραγματοποιεί ένας ιδιώτης μέσω οργανισμού επενδύσεων με την απόδοση των επενδύσεων που πραγματοποιεί ενεργώντας ιδίω ονόματι. Συναφώς, από τη δικογραφία αυτή προκύπτει επίσης ότι ο εθνικός νομοθέτης έκρινε ότι ήταν ουσιώδους σημασίας να μεταφέρουν οι οργανισμοί επενδύσεων το ταχύτερο δυνατόν τα κέρδη από τις επενδύσεις στους αποταμιευτές των οποίων τα κεφάλαια επένδυσαν.
- 78 Όσον αφορά τη σχέση μεταξύ της υποχρέωσης αναδιανομής των κερδών και της φορολόγησης στο επίπεδο των επενδυτών, από τη δικογραφία προκύπτει περαιτέρω ότι η υποχρέωση διανομής είχε ως συνέπεια την επιβολή του φόρου εισοδήματος. Εντούτοις, λόγω της εισαγωγής, το 2001, της φορολόγησης κατ' αποκοπήν ετήσιας απόδοσης, η οποία υπολογίζεται για τους ιδιώτες ανεξαρτήτως της πραγματικής απόδοσης των μετοχών και των λοιπών επενδύσεών τους, ο προσφεύγων της κύριας δίκης, οι παρεμβαίνουσες της κύριας δίκης καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διερωτώνται κατά πόσον η αναδιανομή των κερδών ενός οργανισμού επενδύσεων είναι απαραίτητη για την επίτευξη του σκοπού της ουδετερότητας της φορολογίας μεταξύ των άμεσων επενδύσεων και εκείνων που πραγματοποιούνται μέσω οργανισμού επενδύσεων.
- 79 Εν προκειμένω, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο, το οποίο είναι το μόνο αρμόδιο να ερμηνεύσει το εθνικό δίκαιο, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία της επίμαχης στην κύρια δίκη φορολογικής νομοθεσίας και το σύνολο του εθνικού φορολογικού συστήματος, να προσδιορίσει τον κύριο σκοπό στον οποίο βασίζεται η προϋπόθεση για την αναδιανομή των κερδών.
- 80 Αν προκύπτει ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός είναι να εισπράξουν, το ταχύτερο δυνατόν, τα κέρδη τους οι επενδυτές που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες ενός οργανισμού επενδύσεων, ένας εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων ο οποίος δεν διανέμει τα προερχόμενα από τις επενδύσεις του έσοδα, ακόμη και αν αυτά θεωρούνται διανεμηθέντα, δεν βρίσκεται σε κατάσταση αντικειμενικώς συγκρίσιμη με εκείνη ενός εγκατεστημένου στην ημεδαπή οργανισμού ο οποίος διανέμει τα έσοδά του υπό τις προϋποθέσεις που θέτει η εθνική νομοθεσία.
- 81 Αντιθέτως, αν ο επιδιωκόμενος σκοπός έγκειται κυρίως στη φορολόγηση των κερδών στο επίπεδο του μετόχου ενός οργανισμού επενδύσεων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι ένας εγκατεστημένος στην ημεδαπή οργανισμός επενδύσεων ο οποίος προβαίνει σε πραγματική διανομή των κερδών του και ένας εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός του οποίου τα κέρδη δεν διανέμονται, αλλά θεωρούνται διανεμηθέντα και φορολογούνται, ως τέτοια, στο επίπεδο του μετόχου του εν λόγω οργανισμού, βρίσκονται σε αντικειμενικώς συγκρίσιμη κατάσταση. Πράγματι, σε αμφότερες τις περιπτώσεις, το επίπεδο φορολόγησης μεταφέρεται από τον οργανισμό επενδύσεων στον μέτοχο.
- 82 Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η άρνηση κράτους μέλους να χορηγήσει σε εγκατεστημένο στην αλλοδαπή οργανισμό επενδύσεων, με την αιτιολογία ότι δεν διανέμει εξ ολοκλήρου στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του το αποτέλεσμα των επενδύσεών του κάθε έτος εντός οκτώ μηνών από τη λήξη της λογιστικής χρήσης του, την επιστροφή του φόρου επί των μερισμάτων που κατέβαλε στο κράτος μέλος αυτό, ενώ στο κράτος μέλος εγκατάστασης του εν λόγω οργανισμού, δυνάμει των ισχυουσών νομοθετικών διατάξεων, το αποτέλεσμα των επενδύσεών του που δεν διανεμήθηκε λογίζεται διανεμηθέν ή περιλαμβάνεται στον φόρο που το κράτος μέλος αυτό επιβάλλει στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του εν λόγω οργανισμού, ως εάν το κέρδος αυτό είχε διανεμηθεί, αποτελεί περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων.

- 83 Πλην όμως, ένας τέτοιος περιορισμός μπορεί να γίνει δεκτός μόνον εάν δικαιολογείται από επιτακτικούς λόγους γενικού συμφέροντος, είναι κατάλληλος να διασφαλίσει την επίτευξη του σκοπού τον οποίο επιδιώκει και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο (απόφαση της 24ης Νοεμβρίου 2016, SECIL, C-464/14, EU:C:2016:896, σκέψη 56).
- 84 Πρέπει ωστόσο να επισημανθεί ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, η Ολλανδική Κυβέρνηση δεν επικαλέστηκε τέτοιους λόγους όσον αφορά την προϋπόθεση σχετικά με τη διανομή των κερδών του οικείου οργανισμού επενδύσεων.
- 85 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων δεν δικαιούται επιστροφή του φόρου μερισμάτων τον οποίο υποχρεώθηκε να καταβάλει στο κράτος μέλος αυτό, για τον λόγο ότι δεν πληροί τις νομικές προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η συγκεκριμένη επιστροφή, δηλαδή δεν διανέμει εξ ολοκλήρου στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του στο εν λόγω κράτος μέλος το αποτέλεσμα των επενδύσεών του εντός οκτώ μηνών από τη λήξη της λογιστικής χρήσης του, εφόσον στο κράτος μέλος της εγκατάστασής του το αποτέλεσμα των επενδύσεων που δεν έχει διανεμηθεί λογίζεται διανεμηθέν και περιλαμβάνεται στον φόρο που το κράτος μέλος αυτό επιβάλλει στους μετόχους του ή στους μεριδιούχους, ως εάν είχε ήδη διανεμηθεί το κέρδος αυτό, και ότι, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού τον οποίον εξυπηρετούν οι προϋποθέσεις αυτές, ένας τέτοιος οργανισμός επενδύσεων βρίσκεται σε κατάσταση συγκρίσιμη με εκείνη ενός εγκατεστημένου στην ημεδαπή οργανισμού ο οποίος δικαιούται την επιστροφή του ως άνω φόρου, στοιχείο του οποίου η διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 86 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων δεν δικαιούται, για τον λόγο ότι δεν αποδεικνύει ότι οι μέτοχοι ή οι μεριδιούχοι του πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει η ρύθμιση αυτή, την επιστροφή του φόρου μερισμάτων που παρακρατήθηκε επί των μερισμάτων τα οποία έλαβε από οντότητες εγκατεστημένες σε αυτό το κράτος μέλος, υπό την επιφύλαξη ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν περιάγουν σε δυσμενή θέση, εκ των πραγμάτων, τους εγκατεστημένους στην αλλοδαπή οργανισμούς επενδύσεων και ότι οι φορολογικές αρχές απαιτούν και από τους εγκατεστημένους στην ημεδαπή οργανισμούς επενδύσεων να προσκομίσουν τις αποδείξεις τήρησης των εν λόγω προϋποθέσεων, στοιχείο του οποίου η διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.
- 2) Το άρθρο 63 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ότι εγκατεστημένος στην αλλοδαπή οργανισμός επενδύσεων δεν δικαιούται επιστροφή του φόρου μερισμάτων τον οποίο υποχρεώθηκε να καταβάλει στο κράτος μέλος αυτό, για τον λόγο ότι δεν πληροί τις νομικές προϋποθέσεις από τις οποίες εξαρτάται η συγκεκριμένη επιστροφή, δηλαδή δεν διανέμει εξ ολοκλήρου στους μετόχους ή στους μεριδιούχους του στο εν λόγω κράτος μέλος το αποτέλεσμα των επενδύσεών του εντός οκτώ μηνών από τη λήξη της λογιστικής χρήσης του, εφόσον στο κράτος μέλος της εγκατάστασής του το αποτέλεσμα των επενδύσεων που δεν έχει διανεμηθεί λογίζεται διανεμηθέν και περιλαμβάνεται στον φόρο που το κράτος μέλος αυτό επιβάλλει στους μετόχους του ή στους

μεριδιούχους, ως εάν είχε ήδη διανεμηθεί το κέρδος αυτό, και ότι, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού τον οποίον εξυπηρετούν οι προϋποθέσεις αυτές, ένας τέτοιος οργανισμός επενδύσεων βρίσκεται σε κατάσταση συγκρίσιμη με εκείνη ενός εγκατεστημένου στην ημεδαπή οργανισμού ο οποίος δικαιούται την επιστροφή του ως άνω φόρου, στοιχείο του οποίου η διακρίβωση απόκειται στο αιτούν δικαστήριο.

(υπογραφές)